

SOPHOCLIS

ELECTRA

IN VSVM SCHOLARVM

EDIDIT

OTTO IAHN

BONNAE

APVD A. MARCVM

MDCCCLXI

INDEX IMAGINVM.

- In fronte libri caput marmoreum, paene intactum Ostiae ut dicunt repertum, nunc in Britannia delitescens, tragicam spirans gravitatem:
*εἶτε σοι Ἀντιγόνην εἰπεῖν φίλον, οὐκ ἂν ἀμάρτοις,
εἶτε καὶ Ἥλέκτραν.*
- In fronte vitae caput Sophoclis, e statua marmorea lateranensi prope Tarracinam inventa desumptum.
- Sub inscriptione fabulae Orestes et Electra e marmore, egregium artis antiquae pulchritudinem gravitate temperantis opus, quod in museo neapolitano conspicitur.
- In fronte fabulae Mycenarum porta maior, secundum Gellium. (Pausanias II, 16, 5 *λείπεται δὲ ὁμῶς ἔτι καὶ ἄλλα τοῦ περιβόλου καὶ ἡ πύλη· λέοντες δὲ ἐφειστήκασιν αὐτῇ· Κυκλώπων δὲ καὶ ταῦτα ἔργα εἶναι λέγουσιν.*)
- In fine fabulae caedes Aegisthi e pictura amphorae volcentanae in museo berolinensi adservatae (n. 1007).

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΓΕΝΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΣ

Σοφοκλῆς τὸ μὲν γένος ἦν Ἀθηναῖος, υἱὸς δὲ Σοφίλλου. ὃς οὔτε, ὡς Ἀριστοτέξενός φησι, τέκτων ἢ χαλκεὺς ἦν οὔτε, ὡς Ἰστρὸς, μαχαιοποιὸς τὴν ἐργασίαν, τυχὸν δ' ἐκέκτητο δούλους χαλκῆας ἢ τέκτους· οὐ γὰρ εἰκὸς τὸν ἐκ τοῦ τοιούτου γενομένον στρατηγίας ἀξιωθῆναι σὺν Περικλεῖ καὶ Θουκυδίδῃ, 5 τοῖς πρώτοις τῆς πόλεως, ἀλλ' οὐδ' ἂν ὑπὸ τῶν κωμικῶν ἄδικτος ἀφείδη τῶν οὐδὲ Θεμιστοκλέους ἀπεσχημένων. ἀπιστητέον δὲ καὶ τῷ Ἰστρῷ φάσκοντι αὐτὸν οὐκ Ἀθηναῖον ἀλλὰ Φλιάσιον εἶναι, εἰ δὲ καὶ τὸ ἀνέκαθεν Φλιάσιος ἦν· ἀλλὰ πλὴν Ἰστρου παρ' οὐδενὶ ἑτέρῳ τοῦτο ἔστιν εὐρεῖν. ἐγένετο οὖν Σοφοκλῆς 10 τὸ γένος Ἀθηναῖος, δῆμον Κολωνῆθεν, καὶ τῷ βίῳ καὶ τῇ ποι-

A cod. Parisinus 2712; F cod. Laurentianus plutei XXVIII, 5; G cod. Florentinus abbatiae 2725; R cod. Riccardianus 34; 5 codd. recentiores: BCT Parisini 2787, 2794, 2711; I Ienensis.

1 Σοφίλλου Westermannus: σοφίλου codd. | 4 χαλκεῖς καὶ A | ἐκ τοιούτων GT | 8 στρατιῶν FGRCI | φλιάσιον I Φυλιάσιον Westermannus | 9 στρατῶνος I | 11 Κολωνῆθεν Schaeferus: κολώνηθεν codd.

1 Clemens Alex. protr. p. 63, 5 ὁ τοῦ Σοφίλλου Σοφοκλῆς.

11 argumentum Sophoclis Oed. Col. τὸ δὲ δράμα τῶν θαυμαστῶν, ὃ καὶ ἤδη γεγρακῶς ὁ Σοφοκλῆς ἐποίησε, χαριζόμενος οὐ μόνον τῇ πατρίδι ἀλλὰ καὶ τῷ ἑαυτοῦ δήμῳ· ἦν γὰρ Κολωνῆθεν. Cicero de fin. V, 1, 3 nam me ipsum huc modo venientem convertebat ad sese Coloneus ille locus,

ἦσει περιφανής, καλῶς τ' ἐπαιδευθή καὶ ἐτεράφῃ ἐν εὐπορίᾳ, καὶ ἐν πολιτείᾳ καὶ ἐν πρεσβείαις ἐξητάζετο.

Γεννηθῆναι δ' αὐτὸν φασιν ἐβδομηκοστῇ πρώτῃ ὀλυμπιάδι κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθήνησι Φιλίππου. ἦν δ' ⁵ Αἰσχύλου νεώτερος ἔτη δεκαεπτά, Εὐριπίδου δὲ παλαιότερος εἴκοσι τέσσαρα.

Διεπονθήθη δ' ἐν παισὶ καὶ περὶ παλαιότραι καὶ μουσικῇ, ἐξ ὧν ἀμφοτέρων ἐστεφανώθη, ὥς φησιν Ἰστρως. ἐδιδάχθη δὲ τὴν μουσικὴν παρὰ Ἀάμπρῳ, καὶ μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ¹⁰ ναυμαχίαν Ἀθηναίων περὶ τρόπαιον ὄντων μετὰ λύρας γυμνὸς ἀλημιμμένος τοῖς παιανίζουσι τὸν ἐπινίκιον ἐξῆρχεν.

^b Παρ' Αἰσχύλῳ δὲ τὴν τραγωδίαν ἔμαθε, καὶ πολλὰ ἐκαι-

2 ἐν πολιτείᾳ συζῶν corr. συνών R ἐν πολιτείᾳ συζῶν C | 5 ἔτεσι AFGRCI | ἐπὶ AFGRCI λ' Sinnerus | παλαιότερος om. AFGCI | Αἰσχύλου νεώτερος ἔτη εἴκοσι τέσσαρα, Εὐριπίδου δὲ παλαιότερος δεκαεπτά Lessingius leib. Soph. p. 32 Musgravius chron. scen. p. 6 Αἰσχύλου νεώτερος ἔτη εἴκοσι ἐπτά, Εὐριπίδου δὲ παλαιότερος δεκατέσσαρα Boeckhius trag. gr. princ. p. 49 | 7 τὴν παλαιότραι FRCI | 9 λάμπρῳ ACI, λαμπρῳ T | 10 num χορευόντων? | 11 τὸν ἐπινίκιον Bergkiius: τὼν ἐπινικίων codd.

cuius incola Sophocles ob oculos versabatur, quem scis quam admirer, quamque eo delecter.

Plinius nat. hist. XXXVII, 40 super omnis est Sophocles poeta tragicus, quod equidem miror, cum tanta gravitas ei cothurni sit, praeterea vitae fama, alias principe loco genito Athenis et rebus gestis et exercitu ducto.

2 Plutarchus Nic. 15 λέγεται δ' ἐν τῷ στρατηγῷ ποτὲ βουλευομένων τι κοινῇ τῶν συναρχόντων κλειυσθεὶς ὑπ' αὐτοῦ πρώτος εἰπεῖν Σοφοκλῆς ὁ ποιητὴς ὡς πρεσβυτάτος ὦν τῶν συστρατῆγων 'ἐγὼ φράναι 'παλαιότατος εἰμὶ, σὺ δὲ πρεσβυτάτος'.

tit. trib. soc. XXXVIII Boeckh. 165 Rangab. Σάτυρος Λευκονοεὺς ξυνεγραμμάτευε. Σοφοκλ[ῆ]ς Κολων[ῆ]θεν Ἑλληνοταμίης ἦν (Ol. 86, 1. cf. Boeckhius staatshaush. d. Ath. II p. 462. 581).

8 Athenaeus I p. 20 E Σοφοκλῆς δὲ πρὸς τῷ καλὸς γεγενῆσθαι τὴν ὥραν ἦν καὶ ὀρχηστικὴν δεδιδαγμένος καὶ μουσικὴν ἔτι παῖς ὦν παρὰ Ἀάμπρῳ. μετὰ γοῦν τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν περὶ τρόπαιον γυμνὸς ἀλημιμμένος ἐχορεύσε μετὰ λύρας· οἱ δὲ ἐν ἱματίῳ φασί.

12 Athenaeus I p. 22 A μεθύων δὲ ἐποίησε τὰς τραγωδίας Αἰσχύλος, ὥς φησι Χαμαιλέων. Σοφοκλῆς γοῦν ἀνείδιξεν αὐτῷ ὅτι εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖ, ἀλλ' οὐκ εἰδώς γε. X p. 428 F ἂν δ' αὐτὸς ὁ τραγωδιοποιὸς ἐποίησε, ταῦτα τοῖς ἥρωσι περιέθηκε· μεθύων γοῦν ἔγραψε τὰς τραγωδίας. διὸ καὶ Σοφοκλῆς αὐτῷ μεμφομένος ἔλεγεν ὅτι 'ὦ Αἰσχύλε, εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖς, ἀλλ' οὐκ εἰδώς γε [ποιεῖς]' ὡς ἱστορεῖ Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ Αἰσχύλου. Ioannes Stobaeus flor. XVIII, 33 τοῦ αὐτοῦ (Πλουτάρχου) ἐκ τοῦ ὅτι καὶ γυναικα παιδεύετον Σοφοκλῆς ἐμέμφετο Αἰσχύλῳ ὅτι μεθύων ἔγραψε· καὶ γὰρ εἰ τὰ δέοντα ποιεῖ φησὶν ἀλλ' οὐκ εἰδώς γε'. Plutarchus de prof. in virt. 7 p. 79 B ὥσπερ γὰρ ὁ Σοφοκλῆς ἔλεγεν, τὸν Αἰσχύλου διαπεπαιχῶς (διαπεπλιχῶς Bernhardtus p. lit. II, 2 p. 305 διαπεπλιχῶς Bergkiius διαπεπεφθῶς vel διαπεφενῶς Schoellius Sophocl. p. 71) ὄγκον, εἴτα τὸ πικρὸν (πυκνόν Xylander πυχρόν vel γλαγχρόν vel

νούργησεν ἐν τοῖς ἀγῶσι, πρῶτον μὲν καταλύσας τὴν ὑποκρίσιν τοῦ ποιητοῦ διὰ τὴν ἰδίαν μικροφωνίαν — πάλαι γὰρ καὶ ὁ ποιητὴς ὑπεκρίνετο αὐτὸς —, τοὺς δὲ χορευτὰς ποιήσας ἀντὶ δώδεκα πεντεκαίδεκα· καὶ τὸν τρίτον ὑποκριτὴν ἐξεῦρεν.

α Φασὶ δὲ ὅτι καὶ κιθάραν ἀναλαβὼν ἐν μόνῳ τῷ Θαμύριδι ὅποτε ἐκιδάρισεν, ὅθεν καὶ ἐν τῇ ποιικίλῃ στοᾷ μετὰ κιθάρας αὐτὸν γεγράφθαι.

ε Σάτυρος δὲ φησιν ὅτι καὶ τὴν καμπύλην βακτηρίαν πρῶτος ἐπενώησεν. φησὶ δὲ Ἰστρος καὶ τὰς λευκάς κρηπίδας

2 Ἰσχυοφωνίαν T | 3 αὐτός, τοὺς δὲ Bergkiius: αὐτὸς δὲ καὶ τοὺς AFGP αὐτοὺς δὲ τοὺς RCI, καὶ τοὺς Westermannus | 5 ἐν μονῳδῳ Welckerus trag. gr. p. 425 | 8 πρῶτος Bergkiius: αὐτός codd. | 9 καὶ ἴστρος τὰς codd. praeter T

περιττόν vel πανηγυρικόν Wyttenbachius. num μικρόν?) καὶ κατάτεχνον τῆς αὐτοῦ (αὐτοῦ Ed. Muellerus gesch. d. theorie d. kunst I p. 223. num Φρυγίου?) κατασκευῆς, τρίτον (εἰς τρίτον Od. Muellerus gr. litt. II p. 116) ἥδη τὸ τῆς (ποιικίλης add. Bergkiius) λέξεως μεταβάλλειν (μεταλαβεῖν Bernhardyus p. 304) εἶδος, ὅπερ ἔστιν ἡθικώτατον καὶ βέλτιστον· οὕτως οἱ φιλοσοφοῦντες, οἶαν ἐκ τῶν πανηγυρικῶν καὶ κατατεχνῶν εἰς τὸν ἀπτόμενον ἦθους καὶ πάθους λόγου μεταβῶσιν, ἄρχονται τὴν ἀληθῆ προκοπὴν καὶ αὐτοὺς προκόπτειν. cf. vlt. Aeschylī ὅτω δὲ δοκεῖ θαυμαστός τε καὶ τελεώτερος τραγωδίας ποιητὴς Σοφοκλῆς γεγονέναι, ὁρῶν μὲν δοκεῖ, λογιζέσθω δὲ ὅτι πολλῷ χαλεπωτέρον ἦν ἐπὶ Θέσπιδι Φρυγίῳ τε καὶ Χοιρίλῳ εἰς τοσούτῳ μέγεθος τὴν τραγωδίαν προσαγαγεῖν ἢ ἐπὶ Ἀισχύλῳ ἐπιόντα εἰς τὴν Σοφοκλέους ἐλθεῖν τελειότερα.

Aristoteles poet. 25 p. 1460 οἷον καὶ Σοφοκλῆς ἔφη αὐτὸς μὲν οἶους δεῖ ποιεῖν, Εὐριπίδῃ δὲ οἷοι εἶσι.

2 Aristoteles rhet. III, 1 p. 1403 ὑπεκρίνοντο γὰρ αὐτοὶ τὰς τραγωδίας οἱ ποιηταὶ τὸ πρῶτον.

4 Aristoteles poet. 4 p. 1449 τό τε τῶν ὑποκριτῶν πλῆθος ἐξ ἑνὸς εἰς δύο πρῶτος Ἀισχύλος ἤγαγε καὶ τὰ τοῦ χοροῦ ἡλάττωσε καὶ τὸν λόγον πρωταγωνιστὴν παρεσκεύασεν· τρεῖς δὲ καὶ σκηνογραφίαν Σοφοκλῆς. Diogenes Laertius III, 56 τὸ παλαιὸν ἐν τῇ τραγωδίᾳ πρότερον μὲν μόνος ὁ χορὸς διεδραματίζεν, ὕστερον δὲ Θέσπιδις ἑνὶ ὑποκριτῇ ἐξεῦρεν ὑπὲρ τοῦ διαναπαύεσθαι τὸν χορὸν καὶ δεῦτερον Ἀισχύλος, τὸν δὲ τρίτον Σοφοκλῆς, καὶ συνεπλήρωσαν τὴν τραγωδίαν. Themistius or. XXVI p. 316 D καὶ οὐ προσέχονεν Ἀριστοτέλει ὅτι τὸ μὲν πρῶτον ὁ χορὸς εἰσῶν ἦδεν εἰς τοὺς θεοὺς, Θέσπιδις δὲ πρόλογόν τε καὶ ῥῆσιν ἐξεῦρεν, Ἀισχύλος δὲ τρίτον ὑποκριτὴν (ὑποκριτῆς cod. Ambros. τρεῖς ὑποκριτῆς Dindorfius. fort. Ἀισχύλος δὲ ὑποκριτῆς) καὶ ὀκρίβαντας, τὰ δὲ πλείω τούτων Σοφοκλέους ἀπελαύσαμεν καὶ Εὐριπίδου; vlt. Aeschylī τὸν δὲ τρίτον ὑποκριτὴν αὐτὸς (Aeschylus) ἐξεῦρεν, ὥς δὲ Αἰκαίᾶρχος ὁ Μεσσηνίος Σοφοκλῆς.

5 Athenaeus I p. 20 F καὶ τὸν Θαμύριν διδάσκων αὐτὸς ἐκιδάρισεν· ἄκρως δὲ ἐσφαίρισεν, ὅτε τὴν Ναυσικάαν καθῆκε. Eustathius ad Hom. Od. ζ, 115 p. 1553, 64 μάλιστα δὲ φασιν ἐπιμελήθησαν ὕστερον σφαιριστικῇ — ἰδιωτῶν Σοφοκλῆς ὁ τραγικός· ὅς καί, ὅτε φασὶ τὰς Πλυτρίδας ἐδίδασκε, τὸ τῆς Ναυσικάας πρόσωπον σφαίρα παιζούσης ὑποκρινόμενος ἰσχυρῶς εὐδοκίμησεν. ad Hom. II. Γ, 54 p. 381, 10 Σοφοκλῆς περιέδεται οὐ μόνον δεινὸς εἶναι σφαίρισται, ὥς ἡ κατ' αὐτὸν ἐδήλωσε δραματικὴ Ναυσικάα — ἀλλὰ καὶ κιθαρίζειν ἄκρος, οὕτω δὲ καὶ ὀρχεῖσθαι καὶ χορεύειν.

9 Servius ad Verg. ecl. VIII, 10 sola Sophocleo tua carmina digna

αὐτὸν ἐξευρηκέναι, ὡς ὑποδοῦνται οἱ τε ὑποκριταὶ καὶ οἱ χορευταί, καὶ πρὸς τὰς φύσεις αὐτῶν γράψαι τὰ δράματα, ταῖς δὲ Μοῖσαις θύσασιν ἐκ τῶν πεπαιδευμένων συναγαγεῖν.

ε Καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν τοῦ ἥθους τοσαύτη γέγονε χάρις ὥστε πάντα καὶ πρὸς ἀπάντων αὐτὸν στέργεσθαι.

1 αἷς ὑποδεσμεύονται FGRs | 4 ἀπλῶς ὡς ἔστιν εἰπεῖν AFRBC ἀπλῶς ἔστιν εἰπεῖν I

cothurno] cothurnus autem calciamentum tragicum, cuius usum quidam Sophoclem primum scenae intulisse volunt.

2 schol. Aristoph. nub. 1267 ἄλλοι δὲ τραγικὸν ὑποκριτὴν εἶναι τὸν Τληπόλεμον, συνεχῶς ὑποκρινόμενον Σοφοκλεῖ. schol. Aristoph. ran. 791 Κλειδμήδης] Καλλίστρατος ὅτι ἴσως Σοφοκλέους υἱὸς οὗτος. Ἀπολλώνιος δὲ ὅτι Σοφοκλέους ὑποκριτής.

4 Aristophanes ran. 82 ὁ δ' (Sophocles) εὐχολος μὲν ἐνθάδ', εὐχολος δ' ἐκεῖ. argumentum Sophoclis Oed. Col. ὁ δὲ Φρυνίχος ἐν Μούσαις, ὡς συγκαθῆκε τοῖς Βατράχοις φησὶν οὕτως

μάκαρ Σοφοκλῆς, ὃς πολὺν χρόνον βίους
ἀπέθανεν, εὐδαίμων ἀγῆρ καὶ δεξιός,
πολλὰς ποιήσας καὶ κύλας τραγωδίας·
καλῶς δ' ἐτελεύτησ' οὐδὲν ὑπομένειαι κακόν.

Aristophanes ran. 787 E. οὐ καὶ Σοφοκλῆς ἀντελάβετο τοῦ θρόνου;

A. μὴ Αἰ' οὐκ ἐκεῖνος, ἀλλ' ἔκυσσε μὲν Αἰσχυλον,
ὅτε δὴ κατήλθε, κἀνέβαλε τὴν δεξιάν,
καὶ κεῖνος ὑπεχώρησεν αὐτῷ τοῦ θρόνου.

vita Euripidis λέγουσι δὲ καὶ Σοφοκλέα, ἀκούσαντα ὅτι ἐτελεύτησε (Euripides) αὐτὸν μὲν ἱματίῳ φαιῷ προσελθεῖν, τὸν δὲ χορὸν καὶ τοὺς ὑποκριτὰς ἀστεφανώτους εἰσάγαγεῖν ἐν τῷ προαγῶνι καὶ διακρῦσαι τὸν δῆμον.

Athenaeus XIII p. 557 E φιλογύνης δ' ἦν καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητής. Ἰερώνυμος γοῦν ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι φησὶν οὕτως· εἰπόντος Σοφοκλέϊ τινὸς ὅτι μισογύνης ἔστιν Εὐριπίδης, ἔν γε ταῖς τραγωδίαις, ἔφη Σοφοκλῆς ἔπει ἐν γε τῇ κλίνῃ φιλογύνης. Ioannes Stobaeus flor. VI, 36 ἐκ τῶν Σεργήνου. περὶ Εὐριπίδου τις ἔλεγεν ὅτι μισογύνης εἴη· καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἄλλ' οὐκ ἐν γε τῇ κλίνῃ ἔφη.

Athenaeus XIII p. 604 D καὶ Ἰερώνυμος δ' ὁ Ρόδιος ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι φησὶν ὅτι Σοφοκλῆς εὐπρεπῆ παῖδα ἔσω τέλχους ἀπήγαγε χρυσόμεινον αὐτῷ. ὁ μὲν οὖν παῖς τὸ ἴδιον ἱμάτιον ἐπὶ τῇ ποίᾳ ὑπέστρωσε, τὴν δὲ τοῦ Σοφοκλέους χλανίδα περιεβάλλοντο. μετ' οὖν τὴν ὁμιλίαν ὁ παῖς ἀρπιάσας τὸ τοῦ Σοφοκλέους χλανίδιον ὥχετο, καταλιπὼν τῷ Σοφοκλεῖ τὸ ἑαυτοῦ παιδικὸν ἱμάτιον. οἷα δὲ εἰκὸς διαλαληθέντος τοῦ συμβεβηκότος, Εὐριπίδης πυνθόμενος καὶ ἐπιτωθᾶζων τὸ γεγονός καὶ αὐτὸς ποτε ἔφη τοῦτ' κεχορησθαι τῷ παιδί, ἀλλὰ μηδὲν προσθεῖναι, τὸν δὲ Σοφοκλέα διὰ τὴν ἀκολασίαν καταφρονήθη. καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἀκούσας ἐποίησεν εἰς αὐτὸν τοιοῦτον ἐπύγραμμα, χρησάμενος τῷ περὶ τοῦ Ἥλιου καὶ Βορέου λόγῳ καὶ τὸ πρὸς μοιχείαν αὐτοῦ πικραίνοντος.

Ἥλιος ἦν, οὐ παῖς, Εὐριπίδῃ, ὃς με χλαίνῳ
γυμνὸν ἐποίησεν· σοὶ δὲ φιλοῦντι ἑτέρῳ

Βορρᾶς ὠμίλησε. σὺ δ' οὐ σοφός, ὃς τὴν Ἔρωτα,
ἄλλοτρίαν σπείρων, λωποδύτην ἀπάγεις.

excerpta e cod. Flor. Ioannis Damasceni II, 30, 10 Εὐριπίδης ὁ ποιητής, ἐπεὶ ὀφθαλμοῦντος αὐτοῦ ἐπελάβετο τις λέγων ὅτι Σοφοκλῆς τοῦτο διὰ δούλου ποιεῖ, τοιγαροῦν ἔφη Σοφοκλῆς ἐσθίει ὅψον ὅποιον τῷ οἰκέτῃ αὐτοῦ ἀρέσκει, ἐγὼ δ' ὅποιον ἂν ἐμοί.

d Νίκας δ' ἔλαβεν εἴκοσιν, ὥς φησι Καρύστιος, πολλάκις δὲ καὶ δευτερεῖα ἔλαβε, τρίτα δ' οὐδεπώποτε.

g Καὶ Ἀθηναῖοι δ' αὐτὸν πεντήκοντα πέντε ἐτῶν ὄντα στρατηγὸν εἶλοντο, πρὸ τῶν Πελοποννησιακῶν ἔτισιν ἑπτὰ, ἐν τῇ πρὸς Ἀναίους πολέμῳ.

2 τρίτεια Stephanus | 3 πεντήκοντα πέντε Lessingius leb. Soph. p. 134: ἐξήκοντα ἐννέα AR ἐτῶν ξθ' ὄντα πέντε I ἐξήκοντα πέντε supra scr. ἐννέα C ξε FT ἐξήκοντα G | 4 ἑπτὰ πέντε I ἐννέα Bergkii

ous Boeckhii ad Antig. p. 142: ἀναίους A ἀνίους adscr. να G ἀνανίαν T

αν ἀνανίω F ἀνανίω C ἀνανίω R ἀράνικον I Ἀναίαν Turnebus Ἀναίτας Riterus Σαμίους Seidlerus in Hermannii Antig. p. XXIV ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἐν Ἀναίοις (vel Ἀναίαι) αὐτ ἐν τῇ περὶ Πραεινῶν Wexius prol. ad Soph. Antig. p. 19

1 Diodorus Siculus XIII, 103 Σοφοκλῆς ὁ Σοφίλλου, ποιητὴς τραγῳδιῶν, — νίκας δ' ἔχων ὀκτωκαίδεκα.

argumentum Euripidis Alcestidis ἐδιδάχθη ἐπὶ Γλαυκίλου ἄρχοντος Ὀλυμπιάδι π'. πρῶτος ἦν Σοφοκλῆς, δεύτερος Εὐριπίδης Κρήσσαις, Ἀλκμαίωνι τῷ διὰ Ψωφίδος, Τηλέφῳ, Ἀλκίσιτιδι * * *.

argumentum Sophoclis Philoctetae ἐδιδάχθη ἐπὶ Γλαυκίππου (ol. 92, 3). πρῶτος ἦν Σοφοκλῆς.

argumentum Euripidis Medae ἐδιδάχθη ἐπὶ Πυθοδώρου ἄρχοντος Ὀλυμπιάδος πζ' ἔτει [πρωτέρῳ]. πρῶτος Εὐφορίων, δεύτερος Σοφοκλῆς, τρίτος Εὐριπίδης Μηδείας, Φιλοκτήτη, Ἀλκτι, Θεριστιάς σατύροις. οὐ σώζεται.

argumentum Sophoclis Oed. tyr. χαριέντως δὲ Τύραννον ἔπαυτες αὐτὸν ἐπιγράφουσιν ὡς ἐξέχοντα πύσης τῆς Σοφοκλέους ποιήσεως, καλπερ ἡτιθέμενα ὑπὸ Φιλοκλέους, ὥς φησι Αἰκαταρχος. Aristides or. 46 II p. 256 Σοφοκλῆς Φιλοκλέους ἡτιτάτο ἐν Ἀθηναίοις τὸν Οἰδίπουν, ὃ Ζεὺ καὶ θεοί, πρὸς ὃν οὐδ' Αἰσχύλος εἶχε λέξαι τι. ἀρ' οὖν διὰ τοῦτο χείρων Σοφοκλῆς Φιλοκλέους; αἰσχύνῃ μὲν οὖν αὐτῷ τοσοῦτον ἀκοῦσαι, ὅτι βελτίων Φιλοκλέους.

3 Plutarchus an seni res p. ger. 3 p. 785 B τοῦτ' δὲ ὁμολογουμένως Σοφοκλέους ἐστὶ τὸ ἐπιγραμματοῖον
ᾧδῃν Ἡροδότῳ τεύξεν Σοφοκλῆς ἐτέων ᾧν
πέντ' ἐπὶ πεντήκοντα

(αὐτ φίλος add. αὐτ πέντ' ἐπὶ π' scr. Bergkii p. det. Iyr. p. 459).

4 schol. Aristid. III p. 485 Dind. τῶν δέκα στρατηγῶν τῶν ἐν Σάμῳ τὰ ὀνόματα κατὰ Ἀνδροτίωνα: Σωκράτης Ἀναγυράσιος, Σοφοκλῆς ἐκ Κολωνοῦ ὁ ποιητής, Ἀνδοκίδης Κυδαθηναίους, Κρέων Σκαμβονίδης, Περικλῆς Χολαργεὺς, Γλαύκων ἐκ Κεραμεῶν, Καλλίστρατος Ἀχαρνεὺς, Ξενοφῶν Μελιτεὺς * * *. argumentum Sophoclis Antigoniae φασὶ δὲ τὸν Σοφοκλέα ἠξιώσθαι τῆς ἐν Σάμῳ στρατηγίας, εὐδοκιμήσαντα ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ἀντιγόνης. Strabo XIII p. 638 Ἀθηναῖοι δὲ — πέμψαντες στρατηγὸν Περικλέα καὶ σὺν αὐτῷ Σοφοκλέα τὸν ποιητὴν πολιορκίᾳ κακῶς διέθηκαν ἀπευθύντας τοὺς Σαμίους. Suidas [Μέλπος] Μέλισσος — ἀντεπολιτεύσατο δὲ Περικλεῖ καὶ ὑπὲρ Σαμίων στρατηγήσας ἐναυμάχησε πρὸς Σοφοκλῆν τὸν τραγικὸν Ὀλυμπιάδι πδ'. Iustinus III, 6, 12 igitur Atheniensis adversus tantam tempestatem belli duos duces deligunt, Periclem, spectatae virtutis virum, et Sophoclen, scriptorem tragoediarum, qui diviso exercitu et Spartanorum agros vastaverunt et multos Asiae civitates Atheniensium imperio adiecerunt.

Athenaeus XIII p. 603 E φιλομεῖραξ ἦν ὁ Σοφοκλῆς ὡς Εὐριπίδης

f Οὕτω δὲ φιλαθηναϊότατος ἦν ὥστε πολλῶν βασιλέων μεταπεμπομένων αὐτὸν οὐκ ἤθελσε τὴν πατρίδα καταλιπεῖν.

1 φιλαθῆναιος I | μεταπεμπόντων 5

φιλογόνης (cf. *Machos apud Athenaeum XIII p. 582 E*). Ἴων γοῦν ὁ ποιητὴς ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις Ἐπιδημίασι γράφει οὕτως·

Σοφοκλεῖ τῷ ποιητῇ ἐν Χίῳ (cf. *Euripidis epist. 2*) συνήντησα, ὅτε ἐπλεεῖς Ἀέσβον στρατηγός, ἀνδρὶ παιδιῶδεϊ παρ' οἶνον καὶ δεξιῷ. Ἐομῆσιλεω δὲ ξείνου οἱ ἔοντος καὶ προσείνου Ἀθηναίων ἰστιώντος αὐτόν, ἐπεὶ παρὰ τὸ πῦρ ἔσπεως ὁ τὸν οἶνον ἐγγέων παῖς * * * ἐὼν δῆλος ἦν εἶπε τε 'βούλει με ἡδέως πίνειν;' φάντος δ' αὐτοῦ, 'βραδέως τοῖνον καὶ πρόσφερέ μοι καὶ ἀπόφερε τὴν κύλικα'. ἔτι πολὺ μᾶλλον ἐρυθραιόσαντος τοῦ παιδὸς εἶπε πρὸς τὸν συγκατακείμενον ὥς καλῶς Φρυγίχος ἐποίησεν εἰπας λάμπει δ' ἐπὶ πορφύρεας παρῆσιν φῶς ἔρωτος, καὶ πρὸς τὸδε ἡμέτερον ὁ Ἐρετριεύς ἢ Ἐρυθραῖος (leg. ἡμέτερον Ἐρετριεύς ὁ Ἐρυθραῖος) γραμμίων ἐὼν διδάσκαλος σοφὸς μὲν δὴ σὺ γε εἰ, ὦ Σοφοκλέες, ἐν ποιῆσι ὁμῶς μέντοι γε οὐκ εἰς εἴρηκα Φρυγίχος πορφύρεας εἰλὼν τὰς γνάθους τοῦ καλοῦ. εἰ γὰρ ὁ ζωγράφος χρωματίζοι πορφύρεω ἐναλείψει τοῦδε τοῦ παιδὸς τὰς γνάθους, οὐκ ἂν ἐτι καλὸς φανόιτο. οὐ γάρ τι δεῖ τὸ καλὸν τῷ μὴ καλῷ φανομένῳ ἐκκαίειν. καὶ γέλαιος ἐπὶ τῷ Ἐρετριεῖ Σοφοκλέῃ οὐδὲ τὸδε σοὶ ἀρέσκει ἄρα, ὦ ξεῖνε, τὸ Σιμωνιδῆον γάρ τι δοκεῖν τοῖσι Ἕλλησι εὐ εἰρησθαι

πορφυρέου (ἀπὸ) στόματος ἰεῖσα φωνὰν πάρεθρος, οὐδ' ὁ ποιητὴς ἔφη 'λέγων χρυσοκόμαν Ἀπόλλωνα· χρυσέας γὰρ εἰ ἐποίησεν ὁ ζωγράφος τὰς τοῦ θεοῦ κόμας καὶ μὴ μελαίνας, χεῖρον ἂν ἦν τὸ ζωγράφημα. οὐδὲ ὁ φῶς ῥοδοδάκτυλον· εἰ γὰρ τις ἐς ῥόδεον χρωματίζοι τοὺς δακτύλους, πορφυροβάτου χέρας καὶ οὐ γυναικὸς καλῆς ποιήσει'. ἐκγελασάντων δὲ ὁ μὲν Ἐρετριεύς ἐνωπῆθη τῇ ἐπιρροαίᾳ, ὁ δὲ πάλιν τοῦ παιδὸς τῶν λόγων εἶχετο. εἶρετο γὰρ μιν ἀπὸ τῆς κύλικος κάρφος τῷ μικρῷ δακτύλῳ ἀπαιρετέοντα, εἰ κατορεῖ τὸ κάρφος. φάντος δὲ κατορεῖν, 'ἴπο τοῖνον φύσῃσιν αὐτό'. ἵνα μὴ πλύνῃτο ὁ δακτύλος εὐ. προσπαγώντος δ' αὐτοῦ τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν κύλικα, ἐγγυτέρω τὴν κύλικα τοῦ ἔωτοῦ στόματος ἦγε, ἵνα δὴ ἡ κεφαλὴ τῇ κεφαλῇ ἀσσοτέρω γένηται. ὥς δ' ἦν οἱ κύματα πλησίον, προσλαβὼν τῇ χειρὶ ἐφίλησε. ἐπικροτησάντων δὲ πάντων ξυν γέλωτι καὶ βοῇ ὥς εὐ νῆπυαγετο, τὸν παῖδα 'μελετῶ' εἶπε 'στρατηγέειν, ὦ ἄνδρες, ἐπειδὴ περ Περικλῆς ποιεῖν με ἔφη, στρατηγέειν δ' οὐκ ἐπίστασθαι. ἀρ' ὦν κατ' ὀρθόν μοι πέπτωκε τὸ στρατήγημα;' τοιαῦτα πολλὰ δεξιῶς ἔλεγε τε καὶ ἔρηρσε, ὅτε πίνῃ ἢ παίζῃ. τῷ μὲντοι πολιτικῷ οὔτε σοφὸς οὔτε ῥεκτήριος ἦν, ἀλλ' ὥς ἂν τις εἰς τῶν χρηστῶν Ἀθηναίων.

Cicero de offic. I, 40, 144 bene Pericles, cum haberet collegam in praetura Sophoclem poetam eique de communi officio convenissent et casu formosus puer praeteriret dixissetque Sophocles 'o puerum pulchrum, Pericle!' — 'at enim praetorem, Sophocle, decet non solum manus, sed etiam oculos abstinere habere'. Valerius Maximus III, 3, ext. 1 Pericles, Atheniensium princeps, cum tragoediarum scriptorem Sophoclem in praetura collegam haberet atque in publico officio una districtus pueri ingenui praetereuntis formam in pensioribus verbis laudasset, intemperantiam eius increpans dixit, praetoris non solum manus lucro, sed etiam oculos a libidinoso aspectu continentes esse deberes. Plutarchus Pericl. 8 καὶ ποτε τοῦ Σοφοκλέους, ὅτε συστρατηγῶν ἐξέπλευσε μετ' αὐτοῦ, παῖδα καλὸν ἐπαίνεσαντος, 'οὐ μόνον' ἔφη (Pericles) 'τὰς χεῖρας, ὦ Σοφοκλέες, δεῖ καθαρὰς ἔχειν τὸν στρατηγόν, ἀλλὰ καὶ τὰς

Ἔσχε δὲ καὶ τὴν τοῦ Ἀλκωνος ἱερωσύνην, ὅς ἦρωος ἦν μετὰ Ἀσκληπιοῦ παρὰ Χείρωνι τραφεῖς, * * ἰδρυνθεῖς ὑπὸ Ἰοφῶντος τοῦ υἱοῦ μετὰ τὴν τελευτήν.

Γέγονε δὲ καὶ Θεοφιλὴς ὁ Σοφοκλῆς ὡς οὐκ ἄλλος, καθά φησιν Ἰερώνυμος * * περὶ τῆς χρυσοῦς στεφάνης. ταύτης γὰρ ἐξ ἀκροπόλεως κλαπίσης κατ' ὄναρ Ἡρακλῆς ἐδήλωσε Σοφοκλεῖ, λέγων τὴν † μὴ οἰκοῦσαν οἰκίαν ἐν δέξιᾳ εἰσιόντι ἐρευνῆσαι, ἔνθα ἐκέκρυπτο. ἐμήνυσε δ' αὐτὴν τῷ δῆμῳ καὶ τάλαντον ἐδέξατο· τοῦτο γὰρ ἦν προκηρυχθέν. λαβὼν οὖν τὸ τάλαντον ἱερὸν ἰδρύσατο Μηνητοῦ Ἡρακλέους.

10

1 τοῦ om. FRCI | Ἀλκωνος Meinek. com. gr. II p. 683: ἄλκωνος codd. Ἀλκωνος Panofka ann. XIX p. 211 | 2 περὶ AC περὶ Χείρωνος Wieselerus gött. gel. Anz. 1843 p. 124b | τραφεῖς add. Meinek. : om. codd. | lacunam indicavit Bergk. ἀπὸ Φαλήρου τοῦ υἱοῦ Wieselerus p. 1246 | 5 ἐν τῷ περὶ T. lacunam indicavi | 7 Μικῶς vel Μητίχου Bergk. Μικωνος Dindorf. ὁμοροῦσαν Westermannus | 8 αὐτὸν C

ὄψεαι. Ioannes Stobaeus flor. XVII, 19 Περικλῆς Σοφοκλέους εὐπρεπῆ παῖδα δεικνύντος αὐτῷ ὡς Σοφόκλεις εἶπε τὸν σώφρονα στρατηγὸν οὐ μόνον τὰς χεῖρας ἀλλὰ καὶ τὴν ὄψιν ἔχειν παρ' ἑαυτῷ δεῖ. οὔτ' αὖτε X oratt. p. 838 F Σοφοκλέα δὲ τὸν τραγικὸν θεασάμενος (Isocrates) ἐπόμενον ἔρωτικῶς παιδὶ εἶπεν οὐ μόνον δεῖ, Σοφόκλεις, τὰς χεῖρας ἔχειν παρ' αὐτῷ ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀφθαλμούς.

Aristophanes pac. 695. E. πρῶτον δ' ὅτι πρῶται Σοφοκλέης ἀνῆρετο.

Τρ. εὐδαίμονε· πάσχει δὲ θαυμαστὸν. E. τὸ τί;

Τρ. ἐκ τοῦ Σοφοκλέους γίγνεται Σιμωνίδης.

E. Σιμωνίδης; πῶς; Τρ. ὅτι γέρων ὦν καὶ σαπρὸς κέρδους ἔκατι κίον ἐπὶ ὀπίσθῳ πλέει.

schol. 697 RV ὁ Σιμωνίδης διαβέβητο ἐπὶ φιλαργυρίᾳ. καὶ τὸν Σοφοκλέα οὖν διὰ φιλαργυρίαν ἔοικέναι τῷ Σιμωνίδῃ. λέγεται δὲ καὶ ὅτι ἐκ τῆς στρατηγίας τῆς ἐν Σάμῳ ἡρηνόισατο. schol. V μὴ ποτε ἰδῶκε Σοφοκλῆς περὶ τοὺς μισθοὺς καὶ τὰς νεμήσεις ὅψ' ποτε φιλοτιμότερος γεγονέναι. schol. 698 R μετὰ τὰ ζ' (ταῦτα ιζ' Bergk.) ἔτη βεβίωκεν· πῶς οὖν γέρων; (Pax aeterna est ol. 89, 3).

1 schol. Apoll. Rh. I, 87 Ἀλκων, ὄνομα κύριον, πατὴρ Φαλήρου. τὸν δὲ Ἀλκων Πρῶξενός φησιν Ἐρεχθέως. φηγεῖν δὲ αὐτὸν λέγει ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς μετὰ τῆς θυγατρὸς Χαλκιδίης εἰς Εὐβοίαν, ξιστοῦντος δὲ τοῦ πατρὸς οὐκ ἐκδοῦναι τοὺς Χαλκιδέας.

2 pertinere videntur ad p. 11.

5 Tertullianus de an. 46 coronam auream cum ex arce Athenaei perdidissent, Sophocles tragicus somnando redinvenit. Cicero de divin. I, 25, 54 adiungamus philosophis doctissimum hominem, poetam quidem divinum, Sophoclem. qui, cum ex aede Herculis patera aurea gravis suscepta esset, in somnis vidit ipsum deum dicentem (num indicantem?) qui id fuisset. quod semel ille iterumque neglexit. ubi idem saepius, ascendit in ariopagum, detulit rem. Areopagitae comprehendere iubent eum qui a Sophocle erat nominatus. is quaestione adhibita confessus est pateramque rettulit. quo facto fanum illud indicis Herculis nominatum est. Hesychius μνηστής Ἡρακλῆς ἐν Ἀθήναις.